

Nr 20.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående be-
myndigande att försälja viss kronan tillhörig fast
egendom, m. m.*

I en till riksdagen den 27 februari 1953 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 107, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen fortsatt tillämpning under budgetåret 1953/54 av medgivande som riksdagen för budgetåret 1952/53 lämnat Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av viss kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom.

I anledning av propositionen nr 157 medgav 1952 års riksdag (jordbruks-
utsk. utl. nr 16, r. skr. nr 186), att Kungl. Maj:t finge under budgetåret
1952/53 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försälj-
ning av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, såframt
taxeringsvärdet å egendomen uppginge till högst 50 000 kronor, eller, där
taxeringsvärde ej vore åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta salu-
värdet uppginge till högst nämnda belopp. Kungl. Maj:t ägde därvid att i
huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen närmare an-
givna riktlinjer föreskriva de former och villkor, under vilka försäljning-
arna skulle äga rum. Där så befundes lämpligt, skulle Kungl. Maj:t ha be-
fogenhet att åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten
rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde
icke överstege 20 000 kronor, respektive åt länsstyrelse, såvitt anginge all-
männa arvsfonden tillhörig fast egendom, vars taxerings- eller uppskatt-
ningsvärde icke överstege 10 000 kronor.

Vidare förklarade riksdagen, att vad sålunda medgivits rörande försälj-
ning av kronan tillhörig fast egendom skulle gälla jämväl beträffande byte
samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom
beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som kunde erfordras
till järnväg eller allmän väg. Rätten att besluta om dylikt avstående finge
dock av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast
i avseende å obebbyggt område av högst 5 hektars yta eller 3 000 kronors
värde.

Genom cirkulär till statsmyndigheterna den 6 juni 1952 (nr 502) har
Kungl. Maj:t till kännedom meddelat vad riksdagen sålunda beslutat.

Enligt propositionen har Kungl. Maj:t tagit i anspråk den angivna befo-
genheten att åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten

rörande försäljning i visst fall genom att Kungl. Maj:t givit försäljningsbemyndiganden för telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt domänstyrelsen. Vidare har Kungl. Maj:t i enlighet med bemyndigandet överlämnat beslutanderätten i vissa ärenden till länsstyrelserna. Därvid har föreskrivits, att bostadsstyrelsen skall höras angående försäljning av mark, avsedd för tätbebyggelse eller i vissa fall för nybyggnad för permanent bosättning.

I syfte att, såsom förutsatts, giva riksdagen årlig redogörelse för försäljningar med stöd av bemyndigandet har över de fastigheter som försålts under år 1952 departementsvis upprättats sammanställningar avsedda att överlämnas till riksdagen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Sköld, har anfört följande.

»Det av 1952 års riksdag lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom avsåg budgetåret 1952/53. Nytt bemyndigande, gällande för nästkommande budgetår, bör nu utverkas.

De vid anmälan av tidigare års propositioner i ämnet omnämnda frågorna om inrättande av en central fastighetsvärderingsnämnd, om formerna för en samordning mellan statens prispolitik vid fastighetsförsäljningar och den sociala bostadsbyggnadsverksamheten samt om prissättningen vid försäljning av kyrklig jord är icke slutligt behandlade av Kungl. Maj:t. I avvaktan på en definitiv lösning av dessa spørsmål torde jämväl under nästa budgetår bostadsstyrelsens nuvarande funktion beträffande kronans markförsäljningar böra bibehållas ävensom de nu gällande allmänna riktlinjerna och villkoren för försäljningsförfarandet böra tillämpas.»

Utskottet. Det framlagda förslaget att Kungl. Maj:t skall för nästa budgetår erhålla bemyndigande av samma slag som gäller för innevarande budgetår att överlåta fast egendom, som tillhör kronan eller allmänna arvsfonden, möter ingen erinran från utskottet. Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit i propositionen tillstyrkes ävenledes av utskottet.

Utskottet har bemärkt att varken frågan om formerna för en samordning mellan statens prispolitik vid fastighetsförsäljningar och den sociala bostadsbyggnadsverksamheten eller frågan om prissättningen vid försäljning av kyrklig jord ännu slutligen avgjorts liksom ej heller frågan om inrättande av en central fastighetsvärderingsnämnd. Med hänsyn till den betydelse dessa frågor otvivelaktigt har vill utskottet fästa uppmärksamheten på vikten av att de avgörs så snart som möjligt.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1953/54 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet å egendomen uppgår

till högst 50 000 kronor, eller, där taxeringsvärde icke är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp, och i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen angivna riktlinjer föreskrivade former och villkor, under vilka försäljningarna skall äga rum, med rätt för Kungl. Maj:t att, där så befinnes lämpligt, åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstiger 20 000 kronor, respektive åt länsstyrelse, såvitt angår allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstiger 10 000 kronor;

b) förklara, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan tillhörig fast egendom skall gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som erfordras till järnväg eller allmän väg, därvid dock rätten att besluta om dylikt avstående må av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 3 000 kronors värde;

c) uttala att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning eller eljest i särskild ordning meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltningsmyndighet att försälja, byta eller under åborätt eller tomt rätt upplåta kronan tillhörig fast egendom alltjämt skall gälla.

Stockholm den 21 april 1953.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 19.